

35 *ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ*

36 *πρωτοτύπῳ*

37 *ὁ Ἀντέπαρχος Σίφνου καὶ Σερίφου*

2^α Χ. 38 *Παναγιώτης Καραϊωάννης*

T. Σ.

41—42

Τὰ δύο ταῦτα ἔγγραφα εἶναι συναφῇ, διότι εἶναι εἰδικὰ πληρεξούσια, διὰ τῶν ὁποίων παρέχεται ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου Μπάου καὶ μετὰ τὸν θάνατον τούτου ὑπὸ τῆς χήρας του Αἰκατερίνης ἡ ἐντολὴ καὶ ἡ πληρεξουσιότης εἰς τὸν υἱὸν των Ἰωάννην, ὅπως εἰσπράξῃ παρ' ὀφειλετῶν του τὰ δι' ὁμολογιῶν ὀφειλόμενα παρ' αὐτῶν κεφάλαια καὶ τόκους. Εἰς τοὺς στίχους 8-24 τοῦ πληρεξουσίου 41 καὶ εἰς τοὺς στίχους 8-2 τοῦ πληρεξουσίου 42 ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα τῶν ὀφειλετῶν, τὸ παρ' αὐτῶν ὀφειλόμενον δι' ὑπ' αὐτῶν ἐκδοθεισῶν ὁμολογιῶν κεφάλαιον, ἡ χρονολογία ἐκδόσεως αὐτῶν καὶ ἐπομένως ἡ χρονολογία καθ' ἣν οὗτοι ἐδανείσθησαν, ὁ χρόνος ἀφ' οὗ οὗτοι ὀφείλουσι τόκους, τὸ ὕψος τοῦ ἐπιτοκίου καὶ τὰ τυχόν παρ' αὐτῶν ἔναντι τοῦ χρέους καταβληθέντα ποσά. Π.χ.: 41 στίχ. 8-11: 2000: ἦτοι δύο χιλιάδες τῷ Παναγιώτῃ Παπαγιάννῃ Πρεζάνῃ μία (=ὁμολογία) εἰς ὄνομα τοῦ υἱοῦ μας Κωνσταντίνου ἀπὸ τοὺς 1815: Μαΐου 25: ἡ δὲ ἄλλη ἀπὸ τοὺς 1820: Αὐγούστου 5· (αὕτη φυσικὰ εἶναι ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἰδίου ἐντολέως): ἔχω νὰ λάβω διάφορον (καὶ ἀπὸ τὰς δύο ἀσφαλῶς ὁμολογίας) ἀπὸ τοὺς 1820: πρὸς 15: εἰς τὰ ἑκατόν. 41 στίχ. 23-24: 1000: τῷ Νικολάῳ Γκίκα ἀπὸ 1816: Ἰουλίου 20: πρὸς 13^ο/₁₀: ἀπλήρωτα διάφορα ἀπὸ 1822. ἔχει δοσμένα ὁμῶς γρό(σια): 100: καὶ μίαν ὁκᾶν ταμβάκον γρ(όσια): 10:

Ἡ δευτέρα εἶναι ἡ μόνη περίπτωσις μνείας περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβληθέντος ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ἔναντι τοῦ χρέους, ἴσως διότι ἦτο ἀνάγκη νὰ σημειωθῇ ὅτι τὰ 10 γρόσια δὲν ἐλήφθησαν εἰς μετρητὰ ἀλλ' εἰς εἶδος. Εἰς πάσας τὰς ἄλλας περιπτώσεις δὲν μνημονεύεται τὸ καταβληθὲν τυχόν ποσὸν ἀλλ' ἀπλῶς σημειοῦται ἀπὸ ποίας ἐποχῆς ὀφείλονται τόκοι, ἐξ οὗ κατ' ἀντιδιαστολὴν πρέπει νὰ γίνῃ δεκτόν, ὅτι οἱ ὀφειλέται εἶχον καταβάλει τοὺς πρὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ὀφειλομένους τόκους.

Εἰς ἁς περιπτώσεις δὲν μνημονεύεται εἰς ποίου τὸ ὄνομα εἶναι ἡ ὁμολογία τοῦ ὀφειλέτου, ἂν δηλ. εἶναι εἰς διαταγὴν τοῦ Ἰωάννου Μπάου ἢ τινος υἱοῦ του, τότε ἀσφαλῶς πρόκειται περὶ ὁμολογίας ἐπ' ὀνόματι τοῦ πρώτου (π.χ. 41 στίχ. 21-22). Διότι ὁσάκις ὁ αὐτὸς ὀφειλέτης ἐξέδωκεν ὁμολογίας ἄλλας ἐπ' ὀνόματι τοῦ υἱοῦ, μνημονεύεται ρητῶς, δηλ. σημειοῦται ποία ὁμολογία καὶ ποίου ποσοῦ εἶναι ἐπ' ὀνόματι τοῦ υἱοῦ, ὁπότε, ὅταν δὲν μνημονεύεται ὑπὲρ ποίου ἔχει ἐκδοθῇ ἡ ἄλλη, νοεῖται ὅτι αὕτη εἶναι ἐπ' ὀνόματι τοῦ

πατρός (π.χ. 41, στίχ. 8-10) Ἰωάννου Μπάου, ἢ σημειοῦται ρητῶς ὅτι αὕτη ἔχει ἐκδοθῇ ἐπ' ὀνόματι τοῦ πατρός, ἐκείνη δὲ εἰς διαταγὴν τοῦ υἱοῦ (π.χ. 41, στίχ. 11-14).

Ἀμφότερα τὰ πληρεξούσια παρέχουν τὴν ἐντολὴν καὶ τὴν πληρεξουσιότητα πρὸς εἰσπραξίν τῶν αὐτῶν ὀφειλῶν· πλὴν μιᾶς ἐξαιρέσεως, τῆς τῶν ὀφειλετῶν *Κωνσταντῇ Δημητρίου καὶ συντροφίας* (41, στίχ. 21-22), ἣτις δὲν μνημονεύεται εἰς τὸ πληρεξούσιον 42. Τοῦτο ὁμως συνέβη διότι κατὰ τὸ μεσολαβοῦν χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 22 Φεβρουαρίου 1824, ὅτε συνετάχθη τὸ δεύτερον πληρεξούσιον 42, οὗτοι ἐξώφλησαν τὸ χρέος τῶν ἢ ἄλλως ἀπηλλάγησαν αὐτοῦ. Ὑπάρχει ὁμως καὶ μία ἄλλη διαφορὰ, συνδεομένη πρὸς τοὺς ὀφειλέτας, μεταξὺ τῶν δύο πληρεξουσίων, ἀναγομένη ὁμως εἰς τὸ ὀφειλόμενον ποσόν· δηλ. ὁ *Δημήτριος Κοκκαλιάρης* εἰς τὸ μὲν πρῶτον πληρεξούσιον 41 φέρεται ὀφειλέτης 400 γροσίων (στίχ. 17-18), εἰς δὲ τὸ δεύτερον, 42, φέρεται ὀφειλέτης 500 (στίχ. 21-22), ἐνῶ πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τῆς αὐτῆς *ὁμολογίας* ἐπ' ὀνόματι μάλιστα τοῦ υἱοῦ μου (δηλ. τοῦ Κωνσταντίνου Μπάου). Δὲν δύναμαι νὰ δώσω ἱκανοποιητικὴν ἐξήγησιν ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ταύτης.

Τὸ πρῶτον πληρεξούσιον πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον Μπάον, τὸ 41, εἶναι ἐκ μέρους τοῦ πατρός του Ἰωάννου Μπάου. Τὸ δεύτερον, τὸ 42, εἶναι ἐκ μέρους τῆς μητρός του, ἣτις ὑπογράφει ὡς *Αἰκατερίνη γυνὴ τοῦ ποτὲ Ἰωάννου πάου* (στίχ. 7). Τοῦτο σημαίνει ὅτι ὁ Ἰωάννης Μπάος ἀπεβίωσε κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα μεταξὺ τῆς συντάξεως τοῦ πρώτου πληρεξουσίου τὴν 22 Φεβρουαρίου 1824 καὶ τῆς συντάξεως τοῦ δευτέρου τὴν 22 Σεπτεμβρίου 1824. Εἶναι βεβαίως λίαν περίεργον, ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος Μπάος ζῶν ἐπληρεξουσιοδότησε τὸν υἱόν του, ἵνα εἰσπράξῃ τὰς ἀπαιτήσεις του κατὰ τῶν ἀναφερομένων ὀφειλετῶν, οἵτινες, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἦσαν καὶ αὐτοὶ κάτοικοι Σίφνου. Διότι νομίζω ὅτι, ἂν δὲν ἦσαν κάτοικοι τῆς νήσου, θὰ ἔπρεπε ρητῶς νὰ μνημονεύεται τὸ γεγονός· καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἔλλειψις τῆς μνείας τοῦ τόπου τῆς κατοικίας τῶν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐρμηνευθῇ ὑπὲρ τῆς Σίφνου. Κατ' ἀκολουθίαν φρονῶ, ὅτι εἰς τὴν σύνταξιν πληρεξουσίου πρὸς τὸν υἱὸν πρὸς εἰσπραξίν τῶν ὀφειλῶν προέβη ὁ Ἰωάννης Μπάος, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιχειρήσῃ ταύτην αὐτοπροσώπως, ὡς ἀσθενής. Ἀλλ' οὔτε τὸ ἐπιχείρημα οὔτε τὸ συμπέρασμα, φρονῶ, εἶναι πειστικά.

Ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων γεννῶνται ἐπίσης δύο προβλήματα. Πρῶτον, διατί ὁ Ἰωάννης Μπάος παρέχει τὴν πληρεξουσιότητα εἰς τὸν υἱόν του Κωνσταντῖνον ὅχι μόνον, ὅπως εἰσπράξῃ ὀφειλὰς πρὸς αὐτόν ἐπὶ τῇ βάσει ὁμολογιῶν ἐκδεδομένων ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἀλλὰ καὶ ὁμολογιῶν ἐπ' ὀνόματι τοῦ υἱοῦ του καὶ πληρεξουσίου του Κωνσταντίνου Μπάου, αἵτινες κατὰ τεκμήριον εἶναι αἱ ὀφειλαὶ πρὸς τὸν τελευταῖον τοῦτον. Δεύτερον, διατί μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἰωάννου Μπάου, ἡ σύζυγος αὐτοῦ Αἰκατερίνη παρέχει αὐτὴ πληρεξουσιότητα πρὸς τὸν υἱόν της Κωνσταντῖνον Μπάον, ὅπως εἰσπράξῃ τὰς αὐτὰς ἀπαιτήσεις, τινὲς τῶν ὁποίων, ὡς ἐλέχθη, στηρίζονται ἐπὶ ὁμολογιῶν ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ της Κωνσταντίνου, δηλοῦσα μάλιστα καὶ αὕτη, ὡς ὁ

ἀποβιώσας σύζυγός της Ἰωάννης (41, στίχ. 4-5), ὅτι οἱ ὀφειλέται θέλουν λάβει παρ' αὐτοῦ ἀποδεικτικόν, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν δύναμιν ὡς νὰ ἦτον παρ' ἐμοῦ τῆς ἰδίας καμωμένον (42, στίχ. 4-5).

Ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Μπάου Κωνσταντῖνος ἦτο ἀναμφισβητήτως ἐνήλικος. Τοῦτο προκύπτει ἐκ τοῦ ἐγγράφου 27, δι' οὗ ἀμφότεροι οἱ γονεῖς του παραχωροῦν αὐτῷ, ἐν ἔτει 1808, μέρος τῆς περιουσίας των ἐπὶ τῷ γάμῳ αὐτοῦ μετὰ τῆς Ρινάκη, θυγατρὸς τοῦ Κ. Π. Μάτζα. Ἐπομένως καὶ ἂν ἀκόμη ὑποτεθῇ ὅτι, ὅτε ἐνυμφεύθη ἦτο μὲν ἀνήλικος ἀλλ' εἰς ἡλικίαν πρὸς γάμον, ἐν ἔτει 1815, ὅτε ἐδάνεισε τὰ χρήματα εἰς τοὺς ἐν στίχοις 8-10, 11-14, 15-16 καὶ 17-18 ἀναφερομένους, οἵτινες καὶ ἐξέδωκαν ἐπ' ὀνόματί του τὰς σχετικὰς ὁμολογίας, εἶχε καταστῇ ἐνήλικος. Τοῦτο ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν, κατὰ τὸ ἐν Σίφνῳ ἰσχύον δίκαιον, ὃ εἰς γάμον ἐρχόμενος ἐθεωρεῖτο ἐκ τούτου καὶ μόνον τοῦ λόγου ὡς ἐνηλικιωθεῖς.

Ἐξ ἄλλου κατ' ἔθιμον ἰσχύσαν ἐν Νάξῳ ὅ,τι ἀποκτοῦν οἱ υἱοὶ μετὰ τὸ 18^{ον} ἔτος, ἐὰν κατοικοῦν ἐκτὸς τῆς πατρικῆς οἰκίας, εἶναι ἰδικόν των, ὅχι ὅμως καὶ ὅ,τι ἐντὸς (Π. ΚΑΛΛΙΓΑ, *Περὶ ἐθίμων* ἐν τῷ ἔργῳ του *Μελέται καὶ λόγοι*, 1, Ἀθῆναι 1899, σελ. 210 § 21). Ἀμφιβάλλω ὅμως πολὺ ἂν ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωάννου Μπάου Κωνσταντῖνος, νυμφευθεὶς ἐν ἔτει 1808, ἔχων δὲ καὶ ἀδελφούς (43), κατῴκει μετὰ τοῦ πατρὸς, ἵνα δυνηθῶ, ἐπὶ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ στηριζόμενος, ν' ἀποφανθῶ κατ' ἀναλογίαν καὶ ἐπεκτείνων τὸ ἔθιμον καὶ εἰς τὴν Σίφνον ὅτι, ὡς κατοικῶν οὗτος ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην μετὰ τοῦ πατρὸς, ἐθεωρεῖτο διὰ τοῦτο ὡς δανείσας χρήματα τοῦ πατρὸς, ἔστω καὶ ἂν ἐχρησιμοποίησε χρήματα ἰδικά του. Ἄλλως τε ὁ αὐτὸς διὰ τοῦ προικοσυμφώνου 27 εἶχε λάβει παρὰ τῶν γονέων του, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ ἑξ χιλιάδες γρόσια (στίχ. 92).

Κατὰ τὸν Γ. Α. ΦΟΝ ΜΑΟΥΡΕΡ, *Ὁ Ἑλληνικὸς Λαός*, 1, κατὰ μετάφρασιν Ε. Καραστάθη, Ἀθῆναι 1943, § 47, σελ. 119, ὅστις ἀκριβέστερον ἢ οἱ ΖΕΠΟΙ (*Jus Graecoromanum*, 8, Ἀθῆναι 1931, σελ. 475 § 97) ἀποδίδει τὴν ἔννοιαν τῶν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐκτεθειμένων (G. L. VON MAURER, *Das Griechische Volk*, 1, Heidelberg 1835, § 47, σελ. 152) «εἰς τὴν Πελοπόννησον ὁ υἱός, ἐφ' ὅσον ἐργάζεται μετὰ τοῦ πατρὸς του, θεωρεῖται ὡς κοινωνὸς τοῦ πατρικοῦ οἴκου καὶ εἶναι πράγματι τοιοῦτος, διότι ἐκεῖ ἐργάζεται ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας». Δὲν νομίζω ὅμως ὅτι πρόκειται περὶ τοιαύτης περιπτώσεως ἐνταῦθα, εἰς τὴν ὁποίαν ὅμως καὶ ἂν συνέβαινε θὰ ἐδημιούργει ἄλλοῖα δικαιώματα. Τὸ ὑπὸ τοῦ Καλλιγᾶ ἐπικαλούμενον ἔθιμον, καθαρῶς ἐλληνικόν, ἐκτείνει βαθύτατα τὰς ρίζας του μέχρι τοῦ ἀρχαίου ἐλληνικοῦ δικαίου, συναρτώμενον πρὸς τὴν ἰσχύσασαν δι' ὅλων τῶν περιόδων τῆς ἱστορίας τοῦ ἐλληνικοῦ δικαίου οἰκογενειακὴν κοινοκτημοσύνην ποικίλων μορφῶν.

Εἰς τὸ ἐνετικὸν ἑξ ἄλλου δίκαιον φέρεται: La sostanza acquistata dal figlio con qualche principio di beni paterni e mediante la propria industria consideravasi peculio in parte avventizio e in parte profettizio; *ma se il figlio aveva operato nel*

nome del padre, gli era dovuta solamente congrua mercede. Βλέπε Α. MARONGIÙ, *Beni parentali e acquisti nella storia del diritto italiano*, Bologna 1937, σελ. 95 και ΔΑΝΙΗΛ ΜΑΝΙΝ, *Περὶ τῆς ἀστικῆς, ἐμπορικῆς καὶ ποινικῆς τῶν Ἑνετῶν νομοθεσίας*, μετάφρασις ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ ὑπὸ Μ. Σ. Ἰδρωμένου, Κέρκυρα, 1889, σελ. 34-35· ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ὁμως τὸ ἰταλικὸν κείμενον δὲν ἀποδίδεται πλήρες, διότι παραλείπεται ἡ λέξις *solamente*=μόνον. Ἀνεπιτυχὴς ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ μετάφρασις *avenga operato nel nome del padre*=«ἀλλ' ἐργαζόμενος ἐπ' ὀνόματι τοῦ πατρός», ἀντὶ τοῦ ὀρθοτέρου «ἐνήργησεν» ἢ «συνηλλάγη ἐν ὀνόματι τοῦ πατρός». Νομίζω λοιπὸν ὅτι τὸ ἐνετικὸν τοῦτο δίκαιον, ἀποτελοῦν ὑπόλειμμα τῆς ἐνετικῆς κατοχῆς τῆς νήσου, ἐφαρμόζεται ἐνταῦθα. Ὁ Κωνσταντῖνος ἐνήργησεν εἰς τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις ἐν ὀνόματι τοῦ πατρός· ἐδά- νεισε δηλ. χρήματα διὰ λογαριασμὸν τοῦ πατρὸς καὶ διὰ λογαριασμὸν τούτου συνη- λάγη. Τοῦτο δὲ εἶναι τοσούτῳ πιθανώτερον, ὅσῳ οἱ δανεισθέντες φαίνεται ὅτι ἦσαν ἔμ- ποροι μᾶλλον ἢ ἐπαγγελματίαι. Π.χ. βλέπε τοὺς *Κωνσταντῆν Δημητρίου καὶ συντροφίαν* τῶν στίχων 21-22 τοῦ 41. Διὰ τοῦτο ἀπητήθη ὅπως ὁ πατήρ Ἰωάννης παράσχῃ δι' εἰ- δικοῦ πληρεξουσίου τὴν ἐντολὴν εἰς τὸν υἱὸν του Κωνσταντῖνον, ὅπως εἰσπράξῃ τὰ ὀφει- λόμενα, καίτοι ἡ ὁμολογία εἶχεν ἐκδοθῇ ἐπ' ὀνόματι τοῦ τελευταίου τούτου. Τὸ ἐνετικὸν τοῦτο δίκαιον, διασωθὲν ὡς ἐθιμικόν, ἐγένετο ἀσμένως δεκτὸν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, παρ' οἷς ἡ οἰκογενειακὴ κοινοκτημοσύνη, ἐκπροσωπούμενη ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ διάχυτος οὕσα καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐκεῖ ἀκόμη ὅπου, κατὰ τὴν γνώμην μου, δὲν ὑπάρχουν ρηταὶ μαρτυρίαι περὶ τῆς ἰσχύος της, ἐμφανίζεται ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ ἐθίμου τῆς προ- ηγουμένης παραγράφου, ἠνύνησε τὴν πρὸς ἀποδοχὴν τάσιν.

Δὲν παρέχει ὁμως τὸ ἔγγραφον, ὡς ἔχει, ἔδαφος πρὸς ἔρευναν τοῦ δευτέρου προ- βλήματος, διὰ τίνα δηλ. λόγον ἢ μήτηρ τοῦ Κωνσταντῖνου Μπάου Αἰκατερίνη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ συζύγου της Ἰωάννου, δίδει αὐτὴ εἰς τὸν υἱὸν της τὴν πληρεξουσιότητα, ὅπως εἰσπράξῃ τὰς, πλὴν μιᾶς, ἀνεξοφλήτους παραμεινάσας ἀπαιτήσεις αὐτὰς. Διότι, ὡς ἐν εἰσαγωγῇ εἰς τὰ ἔγγραφα 69-71 ἀναπτύσσω, ἐκ τοῦ ἐγ- γράφου 43 προκύπτει ὅτι δὲν εὗρέθη διαθήκη τοῦ Ἰ. Μπάου μετὰ τὸν θάνατόν του· τὴν ὑπαρξιν δ' αὐτῆς ζητεῖ ν' ἀποδείξῃ διὰ τῆς ἐν τῷ ἔγγράφῳ τούτῳ καταθέσεως τοῦ Παπαγαβριὴλ Ρωμάνου. Τὸ πρόβλημα ἐπομένως δύναται νὰ λυθῇ μόνον ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἔγγραφα 69, 71, 72 καὶ 45.

Ἡ γνησιότης ἀμφοτέρων τῶν δημοσιευομένων ἐνταῦθα ἐγγράφων, ἅτινα εἶναι ὑπο- γεγραμμένα ἰδιοχείρως ὑπὸ τῶν ἐντολέων, ἐπικυροῦνται ὑπὸ τοῦ βρεττανικοῦ προξένου (κόν- σολου). Τὸ πρῶτον ὁμως πληρεξούσιον 41 φέρει ἀναγεγραμμένην ἀπλῶς τὴν λέξιν ὁ Κόν- σολος (στίχ. 26) καὶ παρ' αὐτὴν ἀποτετυπωμένην τὴν σφραγίδα, ἐφ' ἧς ἔχει ἐγχαραχθῇ ἡ φράσις *consolato brittanico in Sifanto*. Ὁ Κόνσολος δὲν ἔχει ὑπογράψει. Δύο ἐκ τούτου ἐπιτρέπονται, φρονῶ, συμπεράσματα: εἴτε ὅτι ἤρκει ἡ σφράγις τοῦ ἐγγράφου, ἵνα θεω- ρηθῇ ὡς βεβαιωμένη ἡ γνησιότης του, εἴτε ὅτι τὸ πληρεξούσιον τοῦτο, καίπερ συνταχθέν,

διὰ λόγους άγνώστους, επιθυμία του έντολέως, ούδέποτε έχρησιμοποιήθη. Τουναντίον, τὸ δεύτερον, τὸ 42, φέρει πλήρη τὴν βεβαίωσιν τοῦ *console* = κόνσολου = προξένου περὶ τοῦ ὅτι περιέχει τὴν ἀληθῆ βούλησιν τῆς μητρὸς τοῦ προξένου καὶ έντολίδος *Αἰκατερίνης γυνῆς τοῦ ποιτὲ Ἰωάννου πάου* (στίχ. 7 καὶ 23) (in fede della mia madre che è sua volontà de tutti che sono scritti, στίχ. 24 - 25). Εἶναι δὲ παρατηρητέον, τὸ μὲν ὅτι καίτοι ὁ πρόξενος εἶναι τῆς Βρεττανίας, τὴν πιστοποιήσιν συντάσσει ἰταλιστί, τὸ δὲ ὅτι κόνσολος εἶναι ἕτερος υἱὸς τῆς έντολίδος, ὁ Πέτρος. Ἡ σφραγὶς φέρει ἐγκεχαραγμένην τὴν φράσιν *console brittanico in Sifanto*.

Ἀξιοσημείωτον ἐπίσης εἶναι ὅτι τὴν γνησιότητα τοῦ ἐγγράφου δὲν επικυροῖ ὁ *καντζιλιέρης* (συμβολαιογράφος) τῆς νήσου ἢ ἄλλη ἐλληνικὴ δημοσία ἀρχὴ — καίτοι τοιαῦται εἶχον ἐγκατασταθῆ ἤδη ἐν τῇ νήσῳ, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἐγγράφων 36 - 40 — ἀλλ' ὁ πρόξενος ξένης δυνάμεως. Τὸ γεγονός τοῦτο καθιστᾷ πρωτίστως ἐμφανὲς βεβαίως, ὅτι αἱ ἐλληνικαὶ ἀρχαὶ δὲν εἶχον ἔτι ἐπαρκῶς ἐδραιωθῆ, ἐν τῇ Σίφνῳ τοῦλάχιστον, ἐν ἔτει 1824, ὥστε οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ μὴ δύνανται νὰ σκέπτονται περὶ προσφυγῆς εἰς ἕτερον πλὴν αὐτῶν πρὸς ἐπικύρωσιν τοιούτων ἐγγράφων. Ἀπὸ τῆς ἄλλης ὁμως πλευρᾶς διαπιστοῦται ἐκ τούτου ὅτι οἱ ξένοι διπλωματικοὶ ἐκπρόσωποι ἀπέλανον ἰδιαιτέρας ἀξιοπιστίας, ἐπεδιώκετο δὲ ἡ χρησιμοποίησις τῆς αὐθεντίας των. Ἀπετέλει ὁμως καὶ ὑπόλειμμα τῆς ἐπὶ τουρκοκρατίας κρατησάσης συνηθείας, ὅπως οἱ ὑπῆκοι τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους, ἀδιαφόρως τῆς ἐθνότητος εἰς ἣν ἀνῆκον, καταφεύγωσιν εἰς αὐτοὺς πρὸς ἐπικύρωσιν τῶν νομικῶν των πράξεων, ἀλλὰ καὶ χάριν προστασίας. Πρόξενοι ἢ κόνσολοι διωρίζοντο ὑπὸ τῶν κρατῶν τῶν ὑπογραψάντων σχετικὰς συμφωνίας μετὰ τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, δι' ὧν ἐπεβλήθησαν ἐν Τουρκίᾳ αἱ «διομολογήσεις», χάρις εἰς τὰς ὁποίας ἀπέλανον ἑτεροδικίας οἱ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἀλλοδαποί. Πρώτη δὲ τοιαύτη συνθήκη ἦτο ἡ ὑπογραφεῖσα ἐν ἔτει 1535 μετὰ τοῦ Σουλτάνου Σουλεῖμάν καὶ τοῦ Γάλλου βασιλέως Φραγκίσκου, ἣν ἐπηκολούθησαν, βραχὺ μετὰ ταῦτα, ὅμοιαι συναφθεῖσαι μετὰ τῶν Ἀγγλῶν, Αὐστριακῶν καὶ ἄλλων. Βλέπε Κ. LIPPMANN, *Die Konsularjurisdiktion in Orient*, Leipzig 1898, σελ. 58 ἐπ. Μ. ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΟΥ, *Τὰ Δίκαια (νόμοι), τὰ Δικαστήρια καὶ αἱ Διομολογήσεις*, Κωνσταντινούπολις 1915, σελ. 144 ἐπ. Μετάφρασιν τῆς συνθήκης ταύτης βλέπε παρὰ τῷ Μ. ΚΑΡΑΒΟΚΥΡῳ, αὐτόθι, σελ. 148-161. Ἡ συνθήκη αὕτη ἀπετέλεσε τὴν βάσιν διὰ πάσας τὰς εἰς μεταγενεστέρας περιόδους ὑπογραφείσας παρομοίας μετ' ἄλλων κρατῶν, ἡ δ' ἐν ἔτει 1740 ὑπογραφεῖσα μετὰ τοῦ Γάλλου βασιλέως Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ' καὶ τοῦ Σουλτάνου Μαχμούτ τοῦ Α', ἀπετέλεσε τὸ ὑπόδειγμα πασῶν τῶν ἄλλων, αἵτινες ἀπετέλεσαν συμπληρώματα ταύτης. Ἡ αὐθεντία δὲ ἐν πᾶσι τοῦ βρεττανικοῦ Προξένου, ἐν τῇ προκειμένῃ δὲ περιπτώσει τοῦ Πέτρου Μπάου, στηρίζεται ἐπὶ τῆς μετὰ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας ὑπογραφείσης ἐν ἔτει 1675 (Κ. LIPPMANN, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 66 ἐπ. καὶ 76 ἐπ.) συνθήκης.

Ἄλλο γεγονός, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ σημειωθῇ εἶναι ὅτι οἱ ὀφειλόμενοι καὶ εἰσπρα-

κτέοι παρὰ τῶν ὀφειλετῶν τόκοι εἶναι τεσσάρων ἐτῶν καὶ ὅτι τὸ συμπεφωνημένον ἐπιτόκιον εἶναι 13^ο%, ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως 15^ο%.

Ὡς πληρεξούσιος (πληρεξούσιος ἐπίτροπος — στίχ. 3 ἔγγρ. 42) ὁ Κωνσταντῖνος καθίσταται ἄμεσος ἀντιπρόσωπος τῶν ἐντολέων: θέλετε γνωρίσειν εἰς (= ὥς) πρόσωπον ἐδικόν μας τὸν παρρησιάσοντα τὸ παρόν μας (στίχ. 1 - 2, 41)· καὶ θέλετε λάβειν παρ' αὐτοῦ ἀποδεικτικόν, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν δύναμιν ὡς νὰ ἦτον παρ' ἐμοῦ τοῦ ἰδίου καμωμένον (στίχ. 4 - 5, 41). Ὁμοίως καὶ εἰς τὸ ἔγγραφον 42, στίχ. 1 - 2 καὶ 4 - 5. Καὶ ἐκ τῶν ἐγγράφων αὐτῶν ἀποδεικνύεται ὅτι ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐθιμικῶς διακαίῳ ἴσχυε παρ' Ἑλλήσιν ἡ ἄμεσος ἀντιπροσωπεία. Βλέπε 66. Βλέπε ἐπίσης καὶ τὰ ἐπιτροπικά ἐν ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΞΑΝΘΗΣ ΜΑΡΤΙΝΙΑΝΟΥ, Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Μοσχοπόλεως, Ἀθῆναι 1939, σελ. 135 ἐπ. (ἔτους 1740) καὶ σελ. 140 (ἔτους 1557;) καὶ Θ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ, Ἱστορία τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ Τουρκοκρατίας (1400 - 1800), 2, Ἀθῆναι 1902, σελ. 43 καὶ 195 (τῶν ἐτῶν 1693 καὶ 1684).

41

Εἰδικὸν πληρεξούσιον

Φύλλον χάρτου

0,334×0,223

1824, Φεβρουάριος 22

Σίφνος

- 1 Οἱ κάτωθεν ὡς κατ' ὄνομα φαίνεσθε δι' ὁμολογιῶν σας χρεῶσται μας,
θέλετε γνωρίσειν
- 2 εἰς πρόσωπον ἐδικόν μας τὸν παρρησιάσοντα τὸ παρόν μας νῖόν μας Κων-
σταντῖνον
- 3 πάον ἐπίτροπόν μας πληρεξούσιον, τῷ ὁποίῳ θέλετε παραδώσειν Κεφά-
λαια καὶ διά-
- 4 φορα, καὶ θέλετε λάβειν παρ' αὐτοῦ ἀποδεικτικόν, τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν δύ-
ναμιν
- 5 ὡς νὰ ἦτον παρ' ἐμοῦ τοῦ ἰδίου καμωμένον.
- 6 ἐν Σίφνῳ 22 φεβρουαρίου: 1824:
- 7 2^α Χ. Ἰωάννης μπάος βεβαιῶ
- 1^η Χ. 8 2000: ἦτοι δύο χιλιάδας τῷ Παναγιώτῃ Παπαγιάννῃ Πρεζάνῃ μία εἰς ὄνομα
τοῦ νῖοῦ μου
- 9 Κωνσταντίνου ἀπὸ τοὺς 1815: Μαΐου 25: ἡ δὲ ἄλλη ἀπὸ τοὺς 1820:
Αὐγούστου 5
- 10 ἔχω νὰ λάβω διάφορον ἀπὸ τοὺς 1820: πρὸς 15: εἰς τὰ ἑκατόν
- 11 2000: ἦτοι δύο χιλιάδας εἰς δέκα ὁμολογίας τῷ Ἰωάννῃ Παλαδάκῃ 1815:
- 12 Μαΐου 25: ἡ μία ἐπ' ὀνόματι τοῦ νῖοῦ μου, ἡ δὲ ἄλλη εἰς ὀνομά μου 1818:

